

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE
WEJHEROWO NA LATA
2016- 2020**

Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
Wejherowo

Opracowała: Natalia Grodzka,
Agnieszka Pluta

Wstęp

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest jednym z obowiązkowych zadań nałożonych na samorządy gminne wynikających z Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2020r., poz. 218 ze zm.). Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Wejherowo na lata 2016- 2020 został ustanowiony uchwałą Nr XV/151/2015 Rady Gminy Wejherowo z dnia 23 grudnia 2015r. Dokument ten określa działania ukierunkowane na profilaktykę oraz edukację społeczną, a także ochronę i pomoc osobą dotkniętym przemocą w rodzinie, oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie oraz podnoszenie kompetencji przedstawicieli realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem strategicznym programu, wyznaczającym kierunek działań, jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Wejherowo. Koordynowanie i monitorowanie Programu powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wejherowie. Niniejsze sprawozdanie jest formą monitoringu realizacji Programu. Monitoringu dokonano poprzez wykorzystanie określonych w Programie wskaźników.

Na wstępie przedmiotowego opracowania wskazać należy, iż rok 2020 zdeterminowany był przede wszystkim przez pandemię koronawirusa. Wprowadzone szczególne rozwiązania związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w znaczący sposób przeformułowały dotychczasowe funkcjonowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz ograniczyły bądź uniemożliwiły realizację wcześniejszych założeń i celów. Sytuacja epidemiczna w kraju i konieczność utrzymania oraz bezwzględnego przestrzegania wzmożonego reżimu sanitarnego spowodowały zmiany w sposobie i formach udzielania pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie. W celu efektywnej realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie konieczne było zastosowanie nowych rozwiązań. Zgodnie z rekomendacjami i wytycznymi Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie wprowadził ograniczenia w wykonywaniu zadań i organizacji pracy, w tym związane z wyłączeniem bezpośredniej obsługi Klienta. Zminimalizowanie wizyt w środowisku zintensyfikowało działania pracowników socjalnych i koordynatorów grup roboczych w celu podtrzymywania stałego kontaktu z rodzinami wymagającymi wsparcia z zastosowaniem zalecanych środków ostrożności. Ustalenia dotyczące sytuacji rodzin dokonywano za pomocą zdalnych środków komunikacji (rozmowy telefoniczne, e-maile), a w szczególnych przypadkach organizowano bezpośrednie spotkania członków grupy roboczej z osobą podejrzaną o doznawanie przemocy w rodzinie czy osobą podejrzaną o stosowanie przemocy przy zachowaniu wszelkich warunków bezpieczeństwa sanitarnego. Ponadto w sytuacjach szczególnych i tego wymagających członkowie grup roboczych wizytowali środowisko dotknięte przemocą i monitorowali stan bezpieczeństwa osób doznających przemocy w rodzinie.

Z uwagi na powyższe niniejsze opracowanie jest w znacznym stopniu zredukowane i nie jest możliwe w sposób obiektywny dokonanie analizy porównawczej wskaźników, pozwalającej na uzyskanie dokładnego i obiektywnego obrazu badanego obszaru.

Obszar 1: Profilaktyka i edukacja społeczna

Kierunek działania 1.1. Poszerzanie wiedzy na tematy zjawiska przemocy w rodzinie.

Realizacja kierunku działania mającego na celu poszerzanie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Wejherowo odbywała się poprzez systematyczny monitoring oraz zbieranie danych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie we współpracy z Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz placówkami oświatowymi działającymi na terenie gminy. Dane były gromadzone i wykazywane w:

- Sprawozdaniu resortowym z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przygotowanym dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
- Karcie Monitoringu Zjawiska Przemocy w rodzinie przygotowanej dla Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.
- Sprawozdaniu dot. realizacji zadań własnych i zleconych gmin i powiatów wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020r. poz. 218 ze zm.).

Poprzez te działania dokonywała się regularna diagnoza zjawiska przemocy na obszarze gminy Wejherowo, jak również ustalanie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą. W załączeniu do niniejszego sprawozdania dołączono kserokopie powyższych sprawozdań, tj. sprawozdanie resortowe i Karta Monitoringu.

Kierunek działania 1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie.

W celu podniesienia wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, zmiany postrzegania przez mieszkańców gminy Wejherowo problemu przemocy w rodzinie, a także zapoznania mieszkańców z założeniami Programu na terenie gminy Wejherowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził działalność edukacyjną i informacyjną na stronie internetowej i dystrybuował ulotki edukacyjne. Za pośrednictwem mediów społecznościowych zamieszczano i udostępniano posty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (**liczba postów 15, liczba wyświetleń 2743**).

Z uwagi na obostrzenia wynikające z sytuacji pandemicznej odstąpiono od włączenia się do międzynarodowej Kampanii „Biała wstążka”, skupiającej w akcji profilaktycznej na terenie gminy Wejherowo szkoły podstawowe, Komendę Powiatową Policji w Wejherowie, Sąd Rejonowy w Wejherowie oraz Prokuraturę Rejonową w Wejherowie. Ośrodek włączył się w działania informacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy w **ramach I Pomorskiego Tygodnia Białej Wstążki**, organizowanego pod patronatem Marszałka Województwa Pomorskiego przez Fundację Dla Dziecka i Rodziny „Wschodzące Słońce”, Stowarzyszenie Praktyków Profilaktyki Społecznej i Fundację „Trzeźwość”, umieszczając informacje na stronie internetowej i w mediach społecznościowych.

W odpowiedzi na potrzeby osób zagrożonych przemocą domową w dobie pandemii koronawirusa Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich we współpracy z ekspertami Centrum Praw Kobiet, Fundacji

Feminoteka i Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” opracowało „Plan awaryjny”. Zawiera on informacje o możliwościach uzyskania specjalistycznej pomocy w czasie pandemii dla wszystkich, którzy w czterech ścianach własnego domu nie czują się bezpiecznie i doświadczają przemocy ze strony najbliższych. Informację o publikacji oraz kolorowe wzory publikacji „Osobisty plan awaryjny” umieszczono na stronie internetowej ośrodka i dystrybuowano wśród osób podejrzanych o doznawanie przemocy w rodzinie (**16 osób**).

W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 i wprowadzonymi przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Instrukcji dotyczącej sposobu organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz dla pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie informował o możliwości skorzystania z bezpłatnej aplikacji mobilnej „Twój Parasol” skierowanej do osób doświadczających przemocy w rodzinie. Informację przekazano **16 osobom** podejrzanych o doznawanie przemocy w rodzinie. Aplikacja została uruchomiona w grudniu 2019r. przez stołecznych policjantów jako narzędzie pomocne do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Aplikacja działa w dwóch trybach: jawnym oraz ukrytym, co ma dodatkowo zapewnić bezpieczeństwo osób z niej korzystających. Jawną część aplikacji stanowią dane pogodowe, natomiast w trybie ukrytym uruchomiona została funkcja wysłania prośby o pomoc, skontaktowania się za pośrednictwem wcześniej skonfigurowanego adresu e-mail lub szybkiego wybrania połączenia z numerem alarmowym 112. Dodatkową funkcją jest ukryty notatnik, pozwalający na szybkie i dyskretne wykonanie zdjęcia, nagranie filmu lub głosu, mogących stanowić materiał dowodowy. Uzyskane dane są automatycznie wysyłane na skonfigurowany wcześniej adres e-mail. Ponadto aplikacja „Twój parasol” oferuje dostęp do materiałów edukacyjnych i bazy organizacji zapewniających pomoc osobom doświadczającym przemocy.

W 2020r. nie podjęto działań zmierzających do pozyskania kościołów lub związków wyznaniowych jako koalicjanta w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy Wejherowie.

Kierunek działania 1.3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

W 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie, w celu poprawy jakości systemu działań profilaktycznych zaplanował warsztaty „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”. Zajęcia miały odbyć się na przełomie listopada i grudnia. Niestety z uwagi na trwającą epidemię koronawirusa cykl warsztatów został odwołany.

Należy jednak podkreślić, że w okresie od września do grudnia 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie we współpracy ze Szkołą Podstawową w Gościcinie realizował warsztaty dla młodzieży pn. „Szkoła wolna od nienawiści”. Warsztaty na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie były realizowane przez fundację IRSE. Misją Fundacji Instytut Równowagi Społeczno-Ekonomicznej jest tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi edukacji nieformalnej i rozpowszechnianie koncepcji life long learning. Fundacja realizuje swe cele poprzez działalność edukacyjną ukierunkowaną na rozwój aktywności społecznej i obywatelskiej wszystkich grup społecznych oraz instytucji działających w tej przestrzeni. Podczas warsztatów prowadzono edukację międzykulturową, podejmowano działania przeciwko stereotypom i uprzedzeniom, przeciwdziałano wykluczeniu, poruszano takie tematy jak prawa dzieci, wartość różnorodności, historię migracji i in. Do udziału w warsztatach antydyskryminacyjnych została wytypowana klasa VI Szkoły Podstawowej w Gościcinie. W 2020 roku

odbyły się 4 spotkania (**łącznie 12h**) i wzięło w nich udział **19 uczniów**. Kontynuacja warsztatów została zaplanowana na 2021 r.

W celu poprawy jakości działań profilaktycznych położne podstawowej opieki zdrowotnej w trakcie odbywania wizyt patronażowych prowadziły działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych rodziców. Położne świadczące usługi przy NZOZ Gościcino wskazały, iż odbyły około **150 wizyt patronażowych** na terenie gminy Wejherowo. Z kolei położna świadcząca usługi w zakresie położnictwa środowiskowo-rodzinnego przy NZOZ Bukowa w Bolszewie podała, że w 2020 roku na terenie gminy Wejherowo monitorowała łącznie **220 noworodków**, w związku z czym odbyto łącznie ok. 1000 wizyt patronażowych. Położne świadczące usługi w „Szkołe Rodzenia Trzy Planety” działającej przy Szpitalu Specjalistycznym w Wejherowie odbyły na terenie gminy Wejherowo **280 wizyt patronażowych**. Wskaźnik określony jako liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne POZ w zmiennej poprawa jakości systemu działań profilaktycznych uległ dwukrotnemu zwiększeniu niż w latach ubiegłych, gdyż część danych została uzupełniona o usługę patronażu na terenie gminy Wejherowo prowadzonego przy punkcie Szkoły Rodzenia w Szpitalu Specjalistycznym w Wejherowie.

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

2.1. Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy.

W 2020r., zgodnie z art. 9a pkt. 7 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020r., poz. 218 ze zm.) odbyły się **3 z 4** zaplanowanych posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, co zdeterminowane było wprowadzonymi obostrzeniami w czasie sytuacji pandemicznej w kraju. Skład GZI stanowili przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służby zdrowia, Prokuratury Rejonowej, Policji, Referatu Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Gminy Wejherowo oraz kuratorskiej służby sądowej, zarówno wykonujących orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich, jak i w sprawach karnych. Spotkania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego miały na celu integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie m. in. przez diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, jak również inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W 2020r. na terenie gminy Wejherowo działało **69** Grup Roboczych, które odbyły łącznie **229** posiedzeń. W okresie sprawozdawczym wszczęto **55** nowych procedur „Niebieskie Karty”, a wypełniono łącznie **70** formularzy „Niebieska Karta-A”. Ogółem pomocą objęto **69 rodzin**, a w nich **225 osób** (w tym **68** kobiet, **69** mężczyzn oraz **88** dzieci). Na przestrzeni ostatnich trzech lat zauważyć można, że w 2019 roku miał miejsce niewielki spadek rodzin objętych pomocą grup roboczych, natomiast już w roku ubiegłym liczba rodzin objętych procedurą NK nieznacznie wzrosła. Tabela 1 prezentuje szczegółowe dane dotyczące funkcjonowania grup roboczych, przy czym dane liczbowe dotyczące grup roboczych prowadzonych w roku 2020, ukazane zostały z uwzględnieniem procedur przeniesionych z lat poprzednich. Podkreślenia wymaga fakt, że ogólnopolskie przewidywania m.in. Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące możliwości gwałtownego wzrostu liczby przypadków użycia przemocy wobec osób najbliższych w czasie epidemii uzasadnione przez izolację domową, strach przed zakażeniem, poczucie braku kontroli nad biegiem wydarzeń, czy potencjalne pogorszenie sytuacji materialnej rodzin, na terenie gminy

Wejherowo nie sprawdziły się. Na podstawie danych uzyskanych z KPP Wejherowo wynika, iż liczba zgłoszonych interwencji domowych na terenie powiatu wejherowskiego (KPP Wejherowo nie wyodrębnia w statystykach gminy Wejherowo) w porównaniu do roku 2019 zmniejszyła się z **918** do **771** w 2020 roku. Można zatem wnioskować, iż nie nastąpił gwałtowny wzrost liczby zgłoszeń przypadków przemocy domowej i działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Wejherowo były skuteczne.

Tabela 1. Szczegółowe dane dotyczące funkcjonowania grup roboczych

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba utworzonych grup roboczych	67	61	69
Liczba posiedzeń grup roboczych	268	182	229
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	67	61	69
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych	249	196	225

Do głównych zadań Grup Roboczych należało diagnozowanie sytuacji rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą, a także opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie. Ponadto zadaniem Grup Roboczych jest udzielanie pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie; podejmowanie działań w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie; monitorowanie sytuacji rodzin, zarówno tych, w których występuje zjawisko przemocy, jak i tych zagrożonych przemocą. Członkowie Grupy Roboczej zobowiązani byli również do dokumentowania podejmowanych przez siebie działań oraz ich efektów. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, członkowie Grupy Roboczej przekazywali organom ścigania kserokopię dokumentacji zgromadzonej w trakcie realizacji Procedury. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie zamieszkujące na terenie gminy Wejherowo poza interdyscyplinarną pomocą Grup Roboczych mogły skorzystać z oferty punktów konsultacyjnych znajdujących się w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wejherowie oraz w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie. Z uwagi na czas pandemii ograniczono zakres działań profilaktycznych.

W celu wypracowania i wzmocnienia nawiązanej dotychczas współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Wejherowo w 2020 r. zrealizowano następujące projekty:

- Szkoła Podstawowa w Bolszewie we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Wejherowie zorganizowała spotkanie rodziców z przedstawicielem Policji pn. „Profilaktyka narkotykowa i bezpieczeństwo, cyberprzemoc” – działanie realizowane w sposób ciągły. Ponadto Szkoła w Bolszewie w okresie od 25.11.2020r. do 10.12.2020r. przeprowadziła konkurs plastyczny z okazji kampanii "Biała wstążka", który skierowany był do klas VI i VII. W inicjatywie wzięło udział ok. 30 uczniów.
- Szkoła Podstawowa w Gościcinie przeprowadziła warsztaty on-line dotyczące akcji „ STOP PRZEMOCY WOBEC KOBIET”, zakończone konkursem plastycznym. W terminie od 23.11 2020r. do

10.12.2020r. zostały przeprowadzone warsztaty profilaktyczne w klasach VI-VIII nawiązujące do Kampanii Biała Wstążka i Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka, mające na celu przeciwdziałanie przemocy, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, w tym szukania pomocy.

Jak wynika z pozyskanych danych na terenie gminy Wejherowo, w 2020 roku instytucje we współpracy zrealizowały **3 działania**, co potwierdza, iż w znaczący sposób ograniczone zostały wspólne inicjatywy.

Kierunek 2.2. Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Za najistotniejszą formę działań profilaktycznych uznaje się zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie prawa do kompleksowej informacji. Nierzadko brak podejmowania działań przez osoby pokrzywdzone wynika z ograniczonej wiedzy na temat zjawiska przemocy, możliwości prawnych, jak również na temat sposobu działania i kompetencji służb społecznych. Zadanie jest tym trudniejsze, że częstokroć to sami sprawcy przemocy w rodzinie celowo wprowadzają w błąd swoje ofiary.

W celu upowszechniania informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, czy to medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej, czy też rodzinnej na terenie gminy Wejherowo, do osób dotkniętych zjawiskiem przemocy, zarówno do doświadczających jak i świadków, docierano poprzez:

- Udzielanie przez pracowników instytucji działających na terenie gminy Wejherowo, w kontakcie z osobą pokrzywdzoną informacji na temat dostępnych form pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej, jak i miejsc, do których osoba pokrzywdzona może zwrócić się o pomoc.
- Ulotki informacyjne na temat zjawiska przemocy, uwzględniające dostępną ofertę na terenie gminy Wejherowo oraz okolicach, dystrybuowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej, Policję, Sąd, Oświatę oraz OPIRPA. Ogółem upowszechniano **5 materiałów informacyjnych**.
- Umieszczenie informacji na temat zjawiska przemocy oraz dostępnych form pomocy na stronie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie www.gops-wejherowo.pl oraz na portalu społecznościowym Facebook.
- Udział w kampanii społecznej „Biała wstążka”, pod patronatem Marszałka Województwa Pomorskiego.

Przedstawiciele organów ścigania przekazywali osobom dotkniętym przemocą **INFORMATOR DLA POKRZYWDZONEGO CZYNEM KARALNYM**, w którym znajdują się informacje o wszelkich formach pomocy udzielanej osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie, realizowanych w ramach gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W informatorze tym znajduje się pełna baza danych teleadresowych instytucji pomocowych. Każdorazowo również podczas przesłuchania wręczano w formie papierowej pokrzywdzonemu **POUCZENIE POKRZYWDZONEGO W POSTĘPOWANIU KARNYM**. Ponadto w razie zaistnienia potrzeby prokuratorzy inicjowali wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”.

W celu prawidłowego realizowania zadań przez podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zasadna wydaje się również dalsza systematyczna wymiana informacji oraz uaktualnianie danych na temat oferowanej pomocy na terenie gminy i powiatu. Niezwykle istotne

jest, aby mieszkańcy gminy Wejherowo znali dostępne punkty, do których mogą się zwrócić w sytuacji zetknięcia się z problemem przemocy w rodzinie.

Kierunek działania 2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie były przedmiotem badania przeprowadzonego w 2019 roku na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. "Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie". Badanie pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doświadczających przemocy w rodzinie. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozytywnie oceniają współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Mieszkańcy gminy Wejherowo doświadczający przemocy w rodzinie posiadali dostęp do **lokalnych telefonów informacyjnych**. W celu pozyskania informacji lub zgłoszenia problemu mogli nawiązać kontakt osobisty, telefoniczny lub za pomocą poczty elektronicznej z pracownikami socjalnymi Zespołu Pracy Socjalnej w GOPS w Wejherowie przez **4** dni w tygodniu w godzinach od 7.30 do 15.30 i **1** dzień w tygodniu w godzinach od 7:30 do 16:30 (łącznie **40 godzin** w tygodniu). Należy zauważyć, iż w okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni przyjmowali zgłoszenia podejrzenia występowania przemocy w rodzinie drogą telefoniczną i za pośrednictwem poczty elektronicznej, jednakże nie były one ewidencjonowane w sposób szczegółowy. W 2020 roku odnotowano **1** rozmowę telefoniczną z osobą podejrzaną o doznawanie przemocy w rodzinie, w wyniku której podjęto działania interwencyjne i wszczęto procedurę "Niebieskie Karty".

Ponadto w celu podjęcia działań interwencyjnych mieszkańcy gminy Wejherowo mieli dostęp do całodobowego Centrum Powiadamiania Ratunkowego (tel. 112).

W 2020r. odnotowano **771** policyjne interwencje domowe w powiecie wejherowskim, z których **48** zakończyło się wszczęciem procedury "Niebieskie Karty" na terenie gminy Wejherowo. Pracownicy socjalni podejmowali interwencje kryzysową w **69** rodzinach.

W toku postępowania karnego małoletnie dzieci przesłuchiwało w przyjaznym pokoju przesłuchań, który jest w dyspozycji Sądu Rejonowego w Wejherowie. Taka forma przesłuchania ma na celu wzmocnienia ochrony małoletnich dotkniętych przemocą w rodzinie. W 2020 roku w przyjaznym pokoju przesłuchań przesłuchano **1** dziecko doświadczające przemocy. W 2020r. na terenie gminy Wejherowo nie podejmowano interwencji w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tym samym nie zabezpieczono żadnego dziecka w związku z bezpośrednim zagrożeniem zdrowia lub życia. Niemniej Sąd Rejonowy w Wejherowie w związku z doznawaniem przemocy w rodzinie wydał **1** Postanowienie o zabezpieczeniu **1** dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie zamieszkujące na terenie gminy Wejherowo mogły skorzystać z pomocy psychologicznej oraz konsultacji prawnych. Wsparcie psychologa dla mieszkańców gminy zapewniał zarówno Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie, jak również Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Z poradnictwa psychologicznego w GOPS

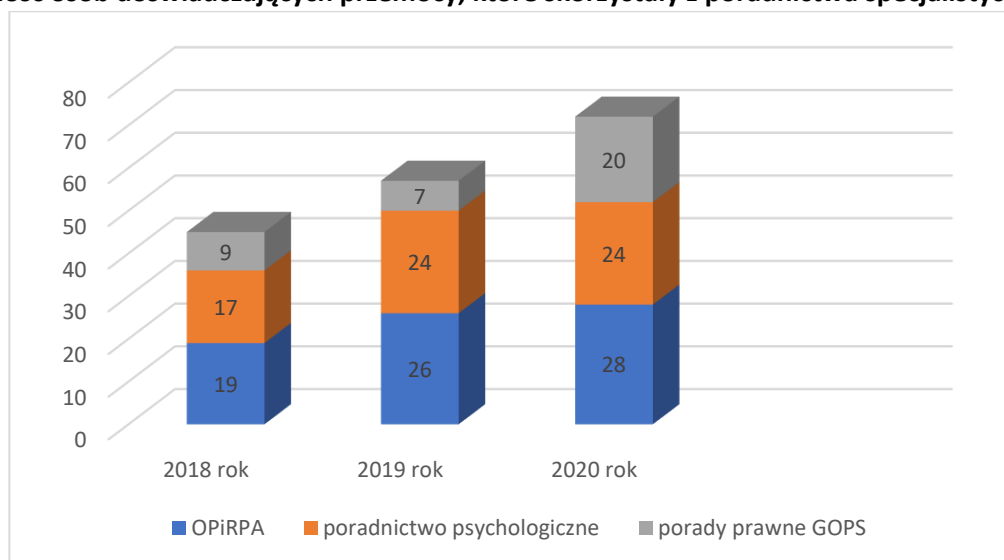
w Wejherowie skorzystały łącznie **24** osoby doświadczające przemocy w rodzinie, natomiast w OPIRPA w terapii dla osób doświadczających przemocy w rodzinie wzięło udział **28** osób z gminy Wejherowo.

Mieszkańcy gminy Wejherowo w 2020 roku mieli również możliwość skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej, która z uwagi na stan epidemii realizowana była z wykorzystaniem zdalnych środków komunikacji.

Rodziny doświadczające przemocy skorzystały również w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wejherowie z usługi pracy socjalnej. W 2020 roku do pracy socjalnej skierowano łącznie **10 rodzin** objętych procedurą "Niebieskie Karty".

Jedna kobieta donająca przemocy w rodzinie wraz z małoletnim dzieckiem zostały umieszczone w Ośrodku Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy w Rusocinie

Tabela 2. Ilość osób doświadczających przemocy, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego

Z całą pewnością nie należy rezygnować z zapewniania kompleksowej pomocy psychologicznej oraz prawnej rodzinom dotkniętym problemem przemocy i należy zwiększać dostępność tych form pomocy oraz rozszerzać ofertę pomocową.

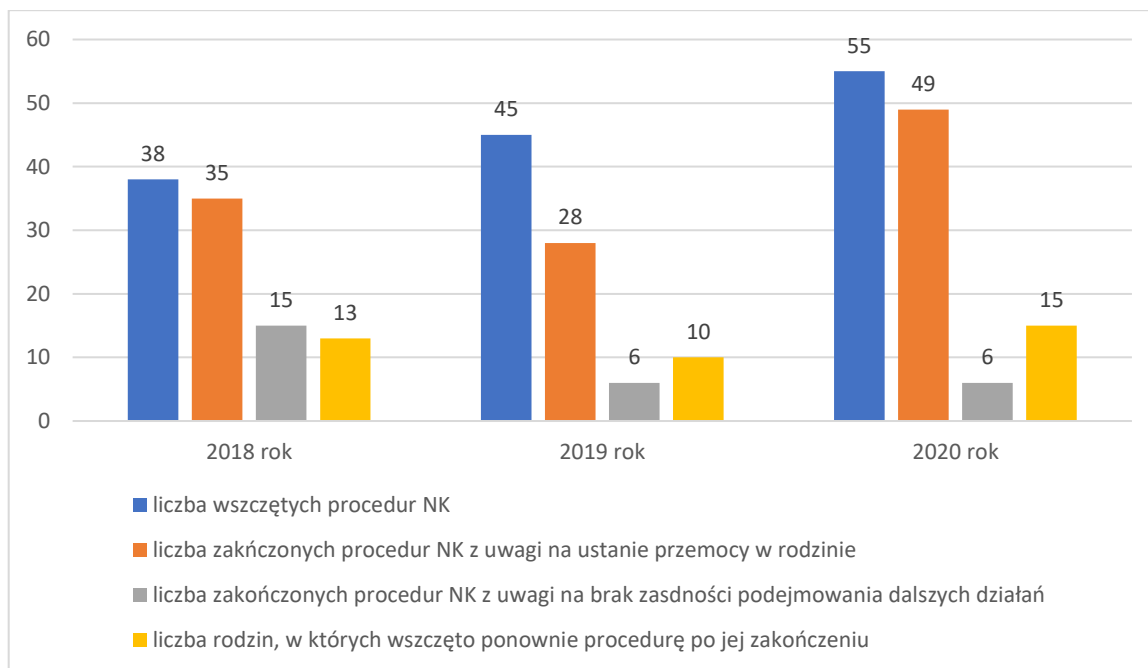
Kierunek działania 2.4. Monitoring skuteczności działań pomocowych.

Jednym z komponentów skuteczności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zaprzestanie stosowania przemocy przez sprawców. W 2020 roku Przewodnicząca Gminnego Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zakończyła **49** procedury "Niebieskie Karty" z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Należy zaznaczyć, że działania monitorujące są niezmiernie istotne w kontekście oceny skuteczności i efektywności pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy w rodzinie. Podejmowane działania pomocowe w aspekcie jakości i skuteczności są uwarunkowane przez rozmaite czynniki, których identyfikacja prowadzi do podniesienia poziomu świadczonych usług i kompleksowego wsparcia rodziny.

Poniższy wykres wskazuje ilość rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w okresie sprawozdawczym, w latach 2018-2020 oraz ilość zakończonych procedur z uwagi na ustanie

przemocy w rodzinie, uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Zaznaczono na nim również ilość rodzin, w których ponownie wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w celu dokonania rzetelnej diagnozy.

Tabela. 3

Na podstawie powyższego wykresu stwierdzić można, iż realizacja procedury „Niebieskie Karty” stanowi ważny element kontroli środowiska, ponieważ mimo spadku w 2019 roku zauważamy wzrost w roku sprawozdawczym. Wzrost wskaźników obejmuje liczbę wszczętych procedur oraz liczbę rodzin, u których wszczęto ponownie procedurę po jej zakończeniu. Spośród **69 rodzin**, w których prowadzona była procedura „Niebieskie Karty” **54 osoby**, w wyniku oddziaływań nie powróciły do stosowania przemocy w rodzinie. Najczęściej procedura „Niebieskie Karty” skutecznie zatrzymuje przemoc w rodzinach. Zauważyć należy, że skuteczność procedury w znacznej mierze zależy od tego, czy członkowie rodzin, w których występuje przemoc podejmują współpracę z instytucjami w celu poprawy swojego sposobu funkcjonowania, i czy korzystają z proponowanych im form wsparcia. Co prawda Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta” umożliwia wypełnienie formularza „Niebieska Karta-A”, a tym samym wszczęcie procedury, bez bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jednakże zatrzymanie przemocy w rodzinie jest mało prawdopodobne bez aktywnego udziału członków tej rodziny.

W celu zwiększenia skuteczności działań pomocowych w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” w 2020 roku **10 rodzin** zostało skierowanych do usługi pracy socjalnej, z czego **7 rodzin** podjęło współpracę, a **3 rodziny** nie podpisały deklaracji współpracy. Ponadto w **2 rodzinach** wdrożono usługę asystenta rodziny. Praca z rodzinami nadal jest kontynuowana.

Po przeanalizowaniu powyższych danych wnioskować należy, iż po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” wskazane jest monitorowanie sytuacji rodziny.

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Kierunek działania 3.1. Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi

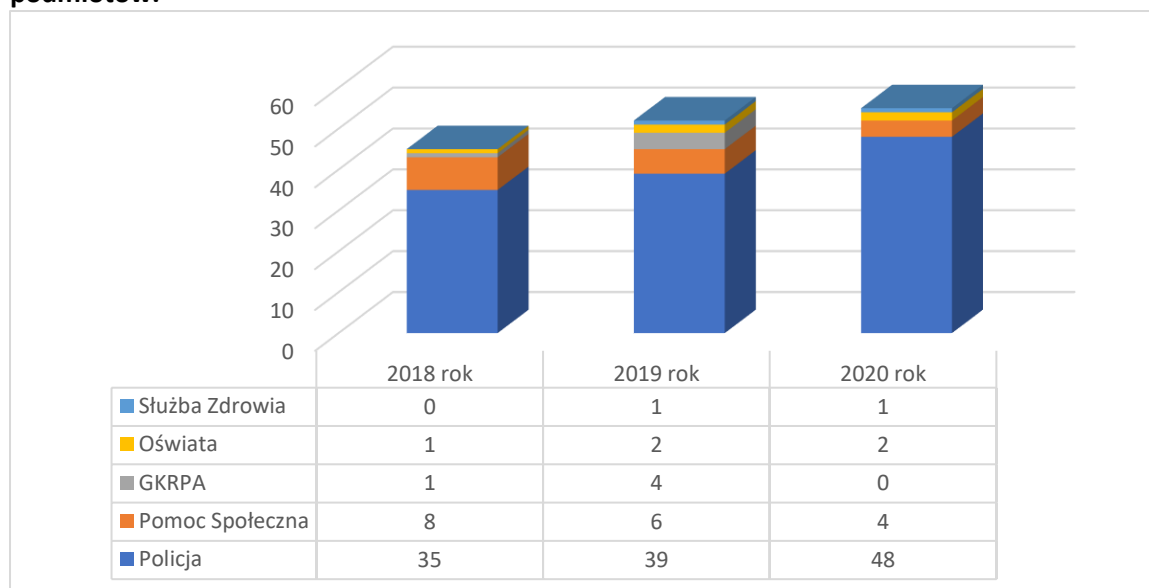
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie prowadził ewidencję instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno- edukacyjne. W związku z powyższym dokonano corocznej aktualizacji na stronie internetowej www.gops-wejherowo.pl baz teleadresowych podmiotów realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Na terenie gminy Wejherowo udostępniano również 5 ulotek informacyjnych zawierających między innymi wiadomości na temat samego zjawiska przemocy w rodzinie, jak również dane teleadresowe oraz zakres realizowanych oddziaływań przez podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Wejherowo oraz powiatu. Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie, w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”, osobom podejrzanym o stosowanie przemocy w rodzinie wręczał ulotkę pod nazwą „Żółta kartka”, zawierającą informację na temat form przemocy oraz o odpowiedzialności karnej za stosowanie przemocy w rodzinie, jak również miejsc, do których osoba taka może zgłosić się o pomoc. Przekazano ok. **40 "Żółtych kartek"**.

Przed dniem 15 sierpnia 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie umieścił informatory na stronie internetowej Ośrodka, w zakładce przeciwdziałanie przemocy, dla sprawców oraz dla ofiar. Informatory te, zgodnie z ustawowym obowiązkiem, znalazły się także na stronach internetowych Sądu Rejonowego, Prokuratury i Komendy Powiatowej Policji w Wejherowie.

Kierunek działania 3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.

W 2020r. na terenie gminy Wejherowo procedurą „Niebieskie Karty” objęto 69 rodzin. W okresie sprawozdawczym sporządzono łącznie 55 formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli podmiotów uprawnionych do wszczynania procedury „Niebieskie Karty”, co ilustruje poniższy wykres.

Tabela 4. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów.

Z wykresu wynika, że liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Kart - A” w roku 2020 znacząco wzrosła w stosunku do lat poprzednich, zwłaszcza do roku 2018, wzrost o 22,22%, co może świadczyć o wzroście świadomości społecznej i być efektem działań informacyjnych na temat zjawiska przemocy.

Spośród pięciu uprawnionych podmiotów najczęściej, podobnie jak w ubiegłych latach, formularz „Niebieska Karta-A” wypełniali policjanci. Oświata, GKRPA oraz służba zdrowia są nadal instytucjami, które najrzadziej korzystają z możliwości interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie. Szukając przyczyn takiego stanu rzeczy należy zwrócić uwagę, iż GKRPA najczęściej zajmuje się sprawami rodzin, w których to procedura „Niebieskie Karty” została wszczęta, a przedstawiciele GKRPA, jako członkowie grupy roboczych mają taką wiedzę. Spośród 69 rodzin, w których prowadzona jest procedura "Niebieskie Karty", 13 rodzin objętych jest działaniami GKRPA w Wejherowie.

Jak wynika z danych policyjnych w powiecie wejherowskim w 2020r. Policja wypełniła łącznie 329 formularzy „Niebieska Karta-A”, w tym 48 na terenie gminy Wejherowo.

Tabela 5. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty

Liczba formularzy „Niebieskich Karta- A: sporządzonych w okresie sprawozdawczym ogółem		55
W tym sporządzona w okresie sprawozdawczym przez:	Pomoc społeczną (GOPS W-wo)	4
	Policję	48
	Oświatę	12
	GKRPA	0
	Służba zdrowia	1
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C przez Grupę Roboczą		36
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D przez Grupę Roboczą		30
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”		69
Liczba rodzin wobec, których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w okresie sprawozdawczym		55
Liczba zakończonych procedur Niebieskich Kart ogółem		55
W tym na skutek:	Ustania przemocy w rodzinie	49
	Braku zasadności podejmowania działań	6

W 2020r. spośród procedur realizowanych w **69** rodzinach, zakończono **49** procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie oraz **6** w związku z brakiem zasadności podejmowania dalszych działań. Spośród 69 rodzin objętych procedurą NK w **24 rodzinach** organy ścigania wszczęły postępowania związane z przemocą w rodzinie. Czyny te były kwalifikowane jako znęcanie się psychiczne i fizyczne nad rodziną, kierowanie gróźb karalnych czy też uszkodzenie ciała. **9 spraw zostało umorzonych**, a w **6** przypadkach organy ścigania postawiły **akt oskarżenia** i skierowały sprawę do sądu, wydane zostały wyroki skazujące. Pozostałe sprawy są w toku. Koordynator grupy roboczej skierował do Prokuratury **7** zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania się psychicznego i fizycznego nad rodziną, natomiast **10** zawiadomień zostało złożonych przez osoby doznające przemocy w rodzinie. Fakt osobistego złożenia zawiadomienia przez osobę doznającą przemocy świadczyć może o wysokim poziomie motywacji do wprowadzenia zmian w swoim życiu. Taki stan rzeczy natomiast zdecydowanie wpływa na korzyść powodzenia działań zmierzających do przerwania sytuacji przemocy w rodzinie.

W 2020 roku Policja wszczyniała postępowania przeciwko rodzinie i opiece **136 razy**, w oparciu o art. 207 § 1 Kodeksu karnego.

W celu stworzenia skutecznego systemu ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie przyznano nowe uprawnienia Policji. Od 30 listopada 2020r. na podstawie art.15aa ustawy o policji wobec osoby, która swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie (w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie), stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, policjant ma prawo wydać nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego

mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Wraz z nadaniem nowego uprawnienia Policji, ustawodawca przewidział sankcje dla osób, które nie będą stosować się do wydanego przez Policję zakazu lub nakazu. Nowelizacja ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 821, z późn. zm.), zakłada bowiem dodanie nowego typu czynu zabronionego (art. 66b), przewidującego karę aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny za niezastosowanie się do wydanego m.in. przez Policję, nakazu lub zakazu. W 2020r. nie zastosowano w/w narzędzia w stosunku do osób z terenu gminy Wejherowo.

W celu zapobiegania kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie, w mieście i gminie Wejherowo zatrzymano w 2020 roku **96** osób, w oparciu o art. 15a Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 o Policji, co stanowi spadek o 30 osób z rokiem 2019.

W 2020 r. kuratorzy sądowi wykonujący orzeczenia w sprawach karnych na terenie gminy Wejherowo, na etapie postępowania wykonawczego nie złożyli wniosków o zastosowanie przez sąd środków probacyjnych, tym samym sąd nie wydał orzeczeń w tym zakresie.

Kierunek. 3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z założeniami Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wejherowo na lata 2016-2020 zwiększenie udziału osób skazanych przez Sąd za przemoc w rodzinie miało nastąpić poprzez wzrost liczby wniosków kierowanych do sądu w tym przedmiocie. W 2020 roku na żadną spośród skazanych osób, wobec których realizowana była procedura "Niebieskie Karty" oraz toczyło się postępowanie karne nie nałożono obowiązku udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy. W 2020 roku kuratorzy sądowi wykonujący orzeczenia w sprawach karnych nie składali wniosków o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego.

Warunkiem koniecznym do spełnienia umożliwiającym udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie jest brak uzależnienia od alkoholu. W toku realizacji procedury „Niebieskie Karty” zaobserwować można, iż najczęściej problem przemocy w rodzinie pojawia się w związku z nadużywaniem alkoholu przez sprawcę przemocy. W takim przypadku osobę podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie zgłaszano do GKRPA.

Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie skierowany dla rodziców, którym Sąd ograniczył lub pozbawił władzy rodzicielskiej był realizowany przez PCPR. Skuteczność wsparcia psychologiczno- terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie badano poprzez obserwację czy osoby po skorzystaniu ze wsparcia psychologicznego i/lub terapeutycznego powróciły do stosowania przemocy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie zgłosił jedną osobę , jednak nie została zakwalifikowana.

W 2020 roku **1 osoba** podejrzana o stosowanie przemocy w rodzinie zgłosiła się na program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy do OIK w Gdyni.

Kierunek 3.4. Udzielanie wsparcia psychologiczno- terapeutycznego osobom stosującym przemoc w rodzinie zmierzającego do zmiany wzorców zachowania

W celu realizacji wsparcia psychologiczno - terapeutycznego starano się zagwarantować osobom podejrzanym o stosowanie przemocy w rodzinie pomoc specjalistyczną. Mieszkańcy gminy Wejherowo, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc, mogli skorzystać z pomocy psychologa oraz koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wejherowie oraz ze wsparcia w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jednak z terapii indywidualnej dla sprawców przemocy domowej w OPIRPA nie skorzystała żadna z osób.

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunek 4.1. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ważnym elementem systemu jest profesjonalizacja służb. W celu podnoszenia kompetencji zawodowych osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- **2** pracowników GOPS w Wejherowie wzięło udział w szkoleniu „Procedura NK w obszarze pomocy rodzinie dotkniętej przemocą domową w dobie pandemii”.
- **1** pracownik GOPS w Wejherowie wziął udział w szkoleniu „Praktyczna realizacja przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacja procedury NK w czasie pandemii”.
- **2** pracowników GOPS w Wejherowie wzięło udział w szkoleniu „Przeciwdziałanie przemocy oraz procedura NK w czasie pandemii”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie zapewniał również system wsparcia dla pracowników socjalnych oraz asystentów rodzin pracujących z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc w formie superwizji. Z tej formy poradnictwa skorzystało łącznie **11** pracowników GOPS.

Spośród zaplanowanych na 2020 rok działań wzmacniających kompetencje zawodowe specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie odbyło się m.in. dwudniowe szkolenie dla członków zespołu interdyscyplinarnego i członków grup roboczych oraz konferencja z zakresu przemocy.

Podsumowanie

Cel strategiczny określony w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Wejherowo na lata 2016 - 2020, tj. zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Wejherowo, nie został całkowicie osiągnięty. Wyciągając wnioski na podstawie danych statystycznych w postaci ilości wszczętych procedur „Niebieskie Karty” nie można jednoznacznie stwierdzić, iż nastąpiło nasilenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Wejherowo.

Z danych obejmujących okres od 2018 do 2020 roku zauważyć można, że w 2019 roku miał miejsce niewielki spadek rodzin objętych pomocą grup roboczych, ale już w roku 2020 liczba rodzin objętych procedurą NK wzrosła, przy jednoczesnym spadku interwencji domowych podejmowanych przez policję i wysokim wskaźniku osób, które nie powracają ponownie do stosowania przemocy. Rok 2020 był rokiem szczególnym, w którym czynnikiem ryzyka nasilenia zjawiska przemocy w rodzinie bez wątplenia była pandemia koronawirusa i izolacja domowa. W trudnej sytuacji epidemicznej, szczególnie istotne jest, aby osoby doznające przemocy w rodzinie mogły liczyć na wsparcie lokalnych służb i instytucji, które na co dzień zajmują się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dlatego rekomendowane jest, aby mimo obostrzeń, z zastosowaniem wzmożonego reżimu sanitarnego monitorować sytuacje rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, utrzymywać kontakty z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, a także z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy. Biorąc pod uwagę powyższe rekomenduje się również monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” po indywidualnej ocenie sytuacji rodziny dokonanej przez członków grupy roboczej. Konieczne jest zapewnienie kompleksowej pomocy psychologicznej oraz prawnej rodzinom dotkniętym problemem przemocy, zwiększenie dostępności tych form pomocy, lepszą koordynację działań służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a przez to zwiększenie ich skuteczności. Wskazać należy, iż sytuacja epidemiczna znacznie ograniczyła i obniżyła współpracę instytucji w zakresie podejmowania wspólnych inicjatyw profilaktycznych. Sprawne współdziałanie służb i instytucji pozwala efektywnie wykorzystać zasoby, instrumenty i uprawnienia służb i instytucji – zarówno na poziomie strategicznym, jak i indywidualnym. Dlatego cel ten zamierza się osiągnąć poprzez współdziałanie międzyinstytucjonalne, wzmacnianie koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jak również podejmowanie inicjatyw służących edukacji społeczeństwa.

Należy uznać, że realizowanie lokalnych kampanii społecznych przy zaangażowaniu podmiotów działających na terenie gminy Wejherowo jest słusznym kierunkiem, ponieważ nie tylko spełni rolę profilaktyki, ale stworzy możliwość wspólnego wypracowania rozumienia problemu przemocy w rodzinie dla poszczególnych instytucji, co kolejno zwiększa skuteczność zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie oraz wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc. Z tego względu działania edukacyjne i kampanie społeczne powinny koncentrować się również na świadkach przemocy i na tym, jak należy reagować w sytuacji bycia świadkiem przemocy. Wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie wpływa na uwrażliwienie świadków przemocy na konieczność reagowania na akty przemocy i powoduje wzrost świadomości praw i możliwości skorzystania z pomocy przez osoby doznające przemocy. Nieodłącznym elementem systemu jest też podnoszenie kompetencji służb, gdyż to od osób tzw. pierwszego kontaktu zależy jakość i efektywność udzielanej pomocy i wsparcia. W celu podnoszenia kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie kontynuowane będą szkolenia, wsparcie w formie superwizji, coachingu.

Mimo, iż Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie oferuje pomoc dzieciom dotkniętym przemocą w rodzinie wskazane jest rozszerzenie oferty dla małoletnich dzieci, nie tylko

doświadczających bezpośrednio przemocy, ale będących również jej świadkiem. Należy również zwrócić uwagę na ogromną potrzebę pomocy dzieciom, które podczas pandemii zostały w domach ze sprawcami przemocy i nie mają możliwości, żeby poprosić o pomoc psychologa, czy wychowawcy. W zakresie pomocy dzieciom należy także prowadzić działania profilaktyczne na terenie placówek oświatowych, jak tylko będzie taka możliwość stacjonarnie.

Powyższe dane ze sprawozdania, wnioski i rekomendacje jednoznacznie wskazują, iż nadal istnieje potrzeba podejmowania szeroko zakrojonych działań zmierzających do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności przez rozwój różnych form pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

SPRAWOZDANIE ILOŚCIOWE- WSKAŹNIKI:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna

1.1. Poszerzanie wiedzy na tematy zjawiska przemocy w rodzinie

1.1.1. Diagnoza zjawiska przemocy na obszarze gminy, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie

- **liczba opracowanych diagnoz (1)**

1.1.2. Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy

- **coroczne sprawozdanie dotyczące monitorowania zjawiska przemocy w rodzinie (3)**

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie

1.2.1. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych

- **liczba lokalnych kampanii społecznych (1)**

1.2.2. Współpraca pomiędzy podmiotami działającymi na terenie gminy Wejherowo, a kościołami lub związkami wyznaniowymi, w celu wprowadzania elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich

- **liczba podjętych inicjatyw (0)**

1.3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

1.3.1. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą oraz w stosunku do grup ryzyka np. małoletnich w ciąży.

- **liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (2)**

- **liczba zrealizowanych programów (1)**

- **liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej (650)**

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

- 2.1. Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy.
- 2.1.1. Utworzenie i funkcjonowanie ZI
- **liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych (3)**
 - **liczba utworzonych grup roboczych (69)**
 - **liczba posiedzeń grup roboczych (229)**
 - **liczba osób objętych pomocą grup roboczych (225)**
 - **liczba rodzin objętych pomocą grup (69)**
- 2.1.2. Rozbudowanie i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
- **liczba punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (2)**
- 2.1.3. Nawiązanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
- **liczba wspólnie realizowanych projektów (3)**
- 2.2. Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą.
- 2.2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej
- **Liczba upowszechnionych materiałów informacyjnych (5)**
 - **liczba lokalnych kampanii społecznych (1)**
- 2.2.2. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.
- **liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą (0)**
 - **liczba osób uczestniczących w zajęciach (0)**
- 2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
- 2.3.1. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- **czas dostępności telefonów (40 godz./ tydz.)**
 - **liczba przeprowadzonych rozmów (1)**
- 2.3.2. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- **liczba przyjaznych pokoi przesłuchań (1)**
- 2.3.3. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

- **liczba dzieci zabezpieczonych w czasie bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia (0)**
- 2.3.4. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
 - **liczba uczestniczących w programie terapeutycznym osób dotkniętych przemocą w rodzinie (30)**
 - **liczba grup terapeutycznych (2)**
- 2.3.5. Udzielanie wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w uzyskaniu schronienia
 - **liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym udzielono pomocy w uzyskaniu schronienia (2)**
- 2.4. Monitoring skuteczności działań pomocowych.
 - 2.4.1. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.
 - **liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie (49)**
 - **liczba osób, które w wyniku oddziaływań nie powróciły do stosowania przemocy w rodzinie (54)**
- 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.
 - 3.1. Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi
 - 3.1.1. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno- edukacyjne. - **coroczne aktualizowanie na stronach internetowych gminy baz teleadresowych podmiotów realizujących oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie (1)**
 - **liczba opracowanych informatorów zawierających dane teleadresowe oraz zakres realizowanych oddziaływań przez podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (5)**
 - 3.1.2. Rozpowszechnianie informatorów przez: Sąd Rejonowy, Prokuraturę Rejonową, Komendę Powiatową Policji, Urząd Gminy
 - **umieszczanie informatorów na stronach internetowych ww. podmiotów do dnia 15 sierpnia każdego roku (4)**
 - 3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.
 - 3.2.1. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.
 - **liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta- A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę**
 - **Policja (48)**
 - **Ośrodki Pomocy Społecznej (4)**
 - **Oświata (2)**
 - **GKRPA (0)**

➤ **Służbowa zdrowia (1)**

- **liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” (69)**
- **liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy w rodzinie (49) - liczba spraw zakończonych w wyniku braku zasadności podejmowania działań (6)**
- **liczba wszczętych postępowań związanych z przemocą w rodzinie (24)**
- **liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia (6)**
- **liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania (9)**

3.2.2. Zapobieganie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie: - zatrzymanie osób stosujących przemoc w rodzinie, - stosowanie przez prokuratorów oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, szczególnie w przedmiocie dozoru policji z zakazem kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, a także nakazaniem opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą, ewentualnie tymczasowego aresztowania, - występowanie do sądu o zastosowanie wobec OSPwR środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania się do pokrzywdzonego, zakazie przebywania w określonych miejscach, opuszczania przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym.

- **liczba zatrzymań sprawców przemocy w rodzinie (96- Powiat Wejherowski)**
- **liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd ww. środków probacyjnych na etapie postępowania wykonawczego (0)**

3.2.3. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie

- **liczba przekazanych informacji organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości, przez pracowników socjalnych, o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za przemoc (0)**

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie

3.3.1. Zwiększenie udziały osób skazanych przez Sąd za przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych poprzez wzrost liczby wniosków kierowanych do sądu w tym przedmiocie

- **liczba wniosków prokuratora, w tym z art. 335 § 1 kpk o zastosowanie oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych (0)**
- **liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego (0)**

3.4. Udzielanie wsparcia psychologiczno- terapeutycznego osobom stosującym przemoc w rodzinie zmierzającego do zmiany wzorców zachowania

3.4.1. Realizacja wsparcia psychologiczno- terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie

- liczba osób stosujących przemoc, które skorzystały ze wsparcia psychologa lub/i terapeuty (4)

3.4.2. Badanie skuteczności wsparcia psychologiczno- terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

- liczba osób, które po skorzystaniu ze wsparcia psychologicznego i/lub terapeutycznego powróciły do stosowania przemocy (0)

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.1. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.1.1. Organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie będących członkami zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych

- liczba szkoleń (3)

- liczba przeszkolonych osób (5)

4.1.2. Organizowanie konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- liczba zorganizowanych konferencji (0)

- liczba osób uczestniczących w konferencji (0)

4.1.3. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia.

- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa oraz wsparcia (11)